

ХРИСТИЯНСКА ЗАЩИТА

Орган на Епархийското Свещеническо Братство „св. Царь Борисъ“ въ Варненската и Преславска Епархия
ЗА РЕЛИГИЯ, ПРОСВЪТА И ОБЩЕСТВЕНЪ ЖИВОТЪ

Всичко шо се
отнася до ве-
стника, да се
изпраща до
св. Митропо-
лия — Варна,
а сума — до
свещ. Стефанъ
п. Иордановъ,
ул. Ц. Асенъ
№ 20

„Оставете децата и
не имъ пречете
да дойдатъ при мене!“

(Мат. 19 гл. 14 ст.)

„Азъ съмъ пжтътъ,
истината и животътъ“

(Иоан. 14 гл. 6 ст.)

Брой I левъ

Обявления се приематъ
по споразумение

Излиза 2 пжти
на месецъ

Годишенъ абонаментъ
20 лева

Брой I левъ

ХРИСТИЯНИЗИРАНЕ НА МЛАДЕЖТА

Какви ли горчивини не ни донесе последната война? Тя причини непоправими щети въ всички области на живота. И култура, и нравственост бѣха разядени отъ барутния димъ и кървавитъ изпарения на войната. Но най-засегнато отъ нея бѣше подрастващото поколѣние. Когато нашитѣ бащи, духовнитѣ ни учители и народни водачи се хвърлиха да бранятъ родъ и родина, а нашитѣ майки трѣбваше де-нонощно да стоятъ предъ тежкитѣ общински порти и да се блъскаятъ предъ хлѣбопекарницитѣ за парче хлѣбъ, българскитѣ деца, младежта бѣше забравена. Изоставена сама на себе си, тя се бѣше отклонила отъ правия пжтъ. И каточели нѣмаше кой да ѝ покаже тоя пжтъ. Напротивъ, явиха се множество вѣрски и политически сектанти, които я теглѣха тамъ, кждето имъ е угодно. Тѣ внесоха още повече тъмнота и раздвоение въ душата на младото поколѣние, убиха стремежа му къмъ доброто и любовта му къмъ Бога и родината. Израстнаха хора безъ мирогледъ, безъ идеалъ, негодни да изпълнятъ мисията си. За това животътъ ги отхвърля, защото той не гали и милва, а е подобенъ на оня свинскъ, за когото въ древногръцката легенда за Едипъ Царь се споменава, че стоялъ на кръстопжтъ, задавалъ на минувачитѣ задачи и ги разкжсвалъ на кжсове, ако тѣ не могли да разрешатъ поставената задача.

Всички ние сме пжтници по голѣмия житейски пжтъ. Пжтници, на които животътъ налага една определена задача — всѣкому споредъ силитѣ и способноститѣ. Всѣки е длъженъ да изпълни отредения му дѣлъ. Не съумѣешъ ли да сторишъ това, не отговоришъ ли правилно на загатката на свинска, тогава той самъ ще ти отговори. Но неговиятъ отговоръ ще бѣде строгъ и неумолимъ, защото той отговаря съ жбѣ, които разкжсватъ на кжсове всѣки, който се укаже неспособенъ да продължи пжтя си.

Колко хора има днесъ, които сж отхвърлени отъ живота! Колко младежи има, които се люшкатъ на най-различни посоки, тъй както вѣтрътъ повѣе! Колцина има, които сж станали нѣми и глухи орждия въ ржцетъ на тъмнитѣ сили на нашето време! Такива сж ония нещастни български ученици и студенти, работници и пр., съ които други си проиграватъ и ги подтикатъ къмъ стачкувания и протести; къмъ тѣхъ сж различнитѣ агенти на чужди пропаганди и политики у насъ; такива сж изобщо ония, които за паница леща сж готови да се откажатъ отъ вѣра и родъ. И много още други отъ близкото и малко по-далечното ни минало. Тѣ всички не могатъ да дадатъ правилень отговоръ на поставената имъ задача. Неподготвени достатъчно или зле подготвени, свинскътъ ще ги разкжса, ще ги отхвърли отъ пжтя.

Тази безпринципностъ и неподготвеностъ дойде като резултатъ на изоставеността и недостатъчната загриженостъ за българската младежъ или на лошата ѝ подготовка. Резултатитѣ показватъ, че системата

за подготвяне и възпитание на българското дете има въ себе си нѣщо гнило, че тази подготовка нѣма въ основата си потрѣбната твърдостъ. Здравиятъ кражгъленъ камъкъ липсва въ тая основа, оня камъкъ, който трѣбва да лежи въ началото на всѣко човѣшко дѣло. А тоя кражгъленъ камъкъ, който дава здраво основание на всичко онова, което човѣкъ иска да съгради, е **Богочовѣкътъ Исусъ Христосъ**. Това е истина, която не се нуждае отъ никакви доказателства, защото животътъ всѣкидневно я доказва. **Историята говори, че винаги, когато човѣкството отхвърляло Христа и е трѣгвало по незаконния пжтъ на мнѣна култура и цивилизация, стигало е до пропастъ**. То е стигало до задънена тъмна улица, кждето не се виждалъ никакъвъ изходъ. И животътъ, подобенъ на легендарния свинскъ, разкжсвалъ и отхвърлялъ тия неподготвени добре пжтници. За това днесъ, ако се желѣе искрено да се даде на българската младежъ една добра подготовка, въ началото и въ края на тая подготовка трѣбва да бѣде поставенъ Богочовѣкътъ Исусъ Христосъ и негово св. Евангелие. Въ божественитѣ принципи на Евангелието сж се закармили и израстнали най-силнитѣ личности, които човѣкството е излжчило. Защото Христосъ е най-съвършенния идеалъ, единственъ пжтъ и животъ. Какво по-съвършено, по-свято и по-чисто нѣщо ще посочите на детето, къмъ което то трѣбва да се стреми? Каква по-жива вѣра и по-твърда надежда ще вдѣхнете на утрешния българинъ? Какъвъ по-солиденъ мирогледъ ще му дадете отъ Евангелията?

Днесъ всички искатъ да привлечатъ децата при себе си. Комунисти и много други знайни и незнайни „учители и доброжелатели на детето“ сж запѣдили по четиритѣхъ краища на малката ни родина и хвърлятъ мрежитѣ си за душитъ на младитѣ. Но тѣхното слово не крие въ себе си тайната на спасението и щастieto, а бацѣла на груба партизанщина и разложение. Спрете ги и имъ запретете да поднасятъ на децата ви отрова! Дайте на тия деца само **вѣра и чистота**. Така тѣ ще иматъ най-добрата подготовка, за да могатъ, когато идващиятъ день ги призове, да дадатъ правиленъ отговоръ на задачата, която животътъ ще имъ постави. Посочете на вашитѣ деца сияния образъ на Христа Спасителя.

Ето, че Спасителътъ самъ вика децата при Себе Си — майки, бащи, учители, оставете децата да дойдатъ при мене и не имъ се пречете! Днесъ църквата ви подканва да се вслушате въ този Божественъ гласъ. Ще спрете ли децата си? Не ще ли ги насочите къмъ Христа?

Мислите ли за доброто на децата си, посейте въ душитъ имъ семето на вѣрата. Младитѣ души сж благоприятна почва за това семе. Хвърлете го и ще се роди такава вѣра, която и планини ще премѣства. Възпламенени само отъ тази вѣра вашитѣ деца, когато дойде тѣхното време, ще могатъ достойно да до-

Десетгодишнина на Богословския Факултетъ при Софийския Държавенъ Университетъ

Десетгодишнината на Богословския факултетъ, откритъ фактически въ понеделникъ на 6/19 ноември 1923 г. въ знаменателния день на св. Павелъ Изповѣдникъ, който „жилами догматовъ удавилъ“ Ария, предизвиква разни мисли и чувства. Не може безъ радостъ да констатираме това твърде важно събитие, силата, значението и действието на което ще се разкриватъ те първа все по-ясно и спасително. Въ това отношение ние имаме твърде силенъ, макаръ и твърде тжженъ опитъ. Ако осатанелата днесъ Русия още не се е провалила за винаги въ подобающа за нея бездна, неизбѣжна въпреки подръжката отъ страна на всесвѣтскитѣ малки и голѣми простаци, това тя дължи на православното духовенство и на духовната школа; тази последната се поддржаше съ срѣдствата на духовенството или отъ „Духовно-учебния капиталъ“, събранъ по плана на гениалния С.-Петербургскитѣ семинаристъ, по-късно графъ М. М. Сперански. А въ това време възпитаницитѣ и възпитаничкитѣ на „хуманитарното“ и приложно знание култивираха единъ грубъ утилитаризъмъ и анархистиченъ либерализъмъ и разпространяваха по цѣлия руски просторъ отровата на религиозния никулитизъмъ и на политическия скептицизмъ. Агенти на тази зараза върху народния организъмъ изъ провинцията служеха особено учителитѣ, фелдшеритѣ, агрономитѣ и редовнитѣ „лѣкарски събори“, които скрити задъ свещеното име на Н. И. Пироговъ грѣмко подигаха бойния зовъ на пълень либерализъмъ, като че ли бѣше невъзможно да се даде дори очистително (oleum ricini) безъ неограничена свобода на съвестта и управлението. Този вѣтръ бѣ посѣнъ отъ „водителитѣ“ и „властницитѣ на мисълта“, а рускиятъ народъ пожъна съкрушителна буря (Осия VIII, 7)... Сжщото бѣше и преди „великата“ френска революция, когато сжщитѣ дребни микроби, прѣснати изъ цѣлата страна, подготвиха почва за усвояване сатанинското семе, посѣто отъ престжпници, кървави ржце на чужди елементи и свои безумци. Въ този смисълъ тя и досега си остава — наистина „велика“, чисто апокалиптична блудница, която мами цѣлъ свѣтъ подъ сжщата неарийска дирижировка. Това, Господъ да пазѣ! като че ли съ България нѣма да се случи.

Но... оня който се пазѣ и отъ Бога бива пазенъ... Не трѣбва да забравяме, че още това лѣто единъ отъ социалистическитѣ главатарѣ, който обикаляше разни страни, печатно заявяваше, че „тѣ“ съвсемъ били унищожили право-

пѣятъ недоизпѣтитѣ пѣсни и да доплачатъ недоизплаканитѣ сълзи, да градятъ и създаватъ цвѣтущо бждаше.

Така българското дете — утрешниятъ гражданинъ ще може да разреши загатката на свинска и да бжде победоносенъ женихъ въ живота.

Ив. Костовъ.

славна Русия и съкрушили мусулманска Турция, и че сега трѣбва антихристиянскитѣ усилия да се устремятъ къмъ Балкана, за да затвърдятъ здраво свободното знание на атеизма въ Европа. При такива условия Богословскиятъ факултетъ нс си въ България великата мисия на славнитѣ „народни будители“ и е длъженъ да служи за свещенъ палладиумъ, на религиозна независимостъ и национално-духовна свобода. Съ тия надежди, основани върху десетгодишенъ опитъ, искрено поздравяваме съ благодарствена почитъ труженицитѣ — професори и покровителитѣ на богословското знание и сърдечно благопожелаваме да цѣфти и процѣфтява нашиятъ младъ Богословски факултетъ!

1933, XI, 19 (6) — недѣля. Н. Н.

Единъ ценень богословски трудъ

Известниятъ професоръ отъ Атинския богословски факултетъ **г-нъ Христосъ Андруцосъ** наредъ съ досегашнитѣ си крупни богословски трудове — „Символика“, „Етика“ и др. е написалъ напоследъкъ и **„Догматика на Православната църква“**. Този извънредно ценень богословски трудъ, за когото се говори по цѣлия православень свѣтъ, е излѣзълъ вече и въ преводъ на румънски и сръбски. Желателно е да бѣде преведенъ и на български.

Въ редакцията ни се получи отъ г. Ап. п. Михайловъ, студентъ по богословие въ Атинския университетъ, статия, въ която се предава въ сбито резюме една отъ най-важнитѣ части на „Догматиката“ на Проф. Андруцосъ, озаглавена „Догмата и здравия разумъ“. Но тъй като статията е твърде обширна не ще може сега да се помѣсти въ вестника.

„Пжтътъ който води къмъ ПЪЛНА СВОБОДА се нарича не разрушение, а святостъ и нѣя нѣма да търсимъ нито въ софизмитѣ на Годвина или Ширнера, Прудона или Кропоткина, но въ ЕВАНГЕЛИЕТО на И И С У С А ХРИСТА“.

Джиовани Папини.

„Евангелието не е книга, а една жива сила, която побеждава всичко онова, което иска да ѝ се възпротиви. Чистотата на Евангелието, която пленява душата, принадлежи не на свѣта, а на Бога“.

Наполеонъ.

Печатница „Новини“

Люде мразство

Тази дума се намира във „Речникът на чуждите думи“ в българския език“ от професор д-р Стефан Младенов. Тя значи умраза, презрение към човечеството. Произходът на тая дума е старогръцки (мизантропия). На български не сме имали такава дума, защото не сме имали и понятието такова, каквото тя означава. И проф. Младенов, като обяснява чуждите думи в българския език, просто е превел буквално гръцката дума „мизантропия“ с човкомразство. И наред с нея поставя и думата „мизантроп“, която значи люде-мразец, който презира човечеството.

Ние, с нашите понятия за хората, не сме знаели, че може да има хора, които да мразят човечеството, които да ги презират само за това, че сж човечество. Ние знаем, че отначало единствен човкомразец е бил дяволът. Нашият, християнският, мироглед ни е научил да обичаме човечеството, ако ще би той и зло да ни е сторил. Но появили сж се хора, които започнали да проповядват умраза към хората, към човечеството и в нашия речник преминала гръцката дума мизантропия. Тя нма широка употреба, защото не е похвално да се нарича нкой мизантроп, човкомразец.

Но макар тия думи, — люде-мразство и люде-мразец, — да не се срещат често в нашия език, отдавна време у нас сж се навдрили хора, които под други имена, сж сжчински люде-мразци, човкомненавистници и проповядници на люде-мразството.

Който иска да ги узнае, нека прочете нкоя и друга книга от тяхното списание „Природа и наука“. Там ще видите какви усилия, какви извъртвания, какви спекулации сж науката употребяват, за да изразят презрение към човечеството, умраза към неговото по-високо от животинското положение в природата. Ще видите как тс се мжат с „научни“ заблуди да доказват, че човечеството не заслужава любовта на себеподобните си, а неговото презрение, защото човечеството не бил нищо повече от една мравка, дори и по своя разум.

Един от тия „учени“ пише така: „До появата на еволюционната теория човечеството се смтало като нщо отделно от природата. На една страна се поставяха всички земни същества, а на друга човечеството, царят на природата. Учението за еволюцията смгна (к. н.) човечеството от висотата, на която се бше само поставил. (Какво зло-радство, какво люде-мразство! Като че ли писател е получил висша награда да види човечеството „смгнато“ б. н.). То ни откри, че човечеството е само една, последна на сега, стадия от развитието на живота, само едно стъпало в непрекъснатия път на еволюцията.“

Науката, разбира се, още не ни е открила нищо подобно, но „ученият“ люде-мразец нма търпение

да дочака доказателствата на науката и бърза да злоупотреби с нейното име. Това той прави само за да задоволи своята страст — люде-мразството си. — да „смгне“ човечеството, да го унижи, да го приравни с добитъка.

И като ни разправя за нкои прояви на „разум“ в живота на мравките, писателът завършва така: „Може би под напора на чудните факти из живота на това загадъчно същество (мравката, б. н.), които бждещото ще донесе, човечеството бжде принудено да се лиши от още една самолюбива мисъл — мисълта, че е единственото разумно същество на земята (к. н.)“

Писателът казва, че човечеството, — това гордо, самолюбиво същество, тоя „цар на природата“, не е нщо по-особено от всички други животни: той е последна стадия от развитието на живота. Следователно, долу тоя цар! Смгнете го от висотата, на която се е само поставил! Каква е тази етика у него, що за срам е измислил, какъв морал си е създал? Нахално, гордо, самолюбиво същество! И отишло гкъ до там, че възмечтало да се издигне и над природата: Имало Бог, висше същество, творец на природата. Та и човечеството щл да се стреми да се уподоби на тоя Бог, да надвие природата, да възкръсне за друг живот (макар сж помощта на Бога). Нищо подобно, — иска да каже писателът — люде-мразец. Я се виж човече! Ти си здраво свързан от природата. Ти си инфузория, амеба, земноводно, четвероног, маймуна. Най-много, ти си говорещо, разумно животно. Но да не си помислил, че разумът е само твой монопол. Той много не те отличава от животните. Я погледни нищожената мравка! И тма разум! И много не си въображавай, защото бждещото е, може би, на мравката!

Кажете, за Бога, това не е ли презрение към човечеството, люде-мразство? Ако не е такова, то е сатанизъм.

Свещен. Ст. п. Ю.

Книжнина.

Получени сж в редакцията последните бройове на:
а. „Пастирско дло“ — София, орган на съюза на свещеническите братства в България.
б. „Православна дума“ — издание на Православното Христ. брат. „Св. Богородица“ в гр. Е. Джумая.
в. „Тракийец“ — Ямбол.
г. „България“ — Радомир.
д. „Българска захар“ — Плевен.
е. „Православно християнство“ — месечно списание за деца. Издава св. Софийска Митрополия.
ж. „Извлизил“ — София, орган на съюза на пострадалите от войните в България.

„Помни твоя Създател през дните на младостта си, докле не сж дошли тежки дни.“

(Екл. 12 гл. 1 ст.)

Козината си мни, но не и крава

Думата ми е за Българския учителски съюз, наречен съкратено Б. У. С. Това е една повече политическа, отколкото професионална организация, която от 30 години насам води системна борба против религиозно-нравственото възпитание в нашите училища. Не само това. Тая организация си има свой вестник „Съзнание“ и в него се поместват статии, които лят огън и жупел върху църквата и пр. Въ един от тези годишните си броеве нарекоха родната ни църква „носителка на мрака на въковеть“, по повод на която хула Високопреосвещеният Председател на Св. Синод на Българската църква написа брошура под заглавие „Кой носи мрака на въковеть“.

Рководството на тази учителска организация е в ръцете на партизани „тсно-широки“ социалисти, които десетки години тровеха и продължават да тровят душата на народния учител, с своите безбожнически и чисто-материалистически теории и от тука ние имаме учители в голмото си болшинство противници на въроучението. Бивало е в тяхни конференции и конгреси да се хули публично църквата и вбра. Бивало е конгресът поздравен от свещеническия съюз да поставя въпроса на гласуване да се прочете ли поздрав от чернокапците или не.

Дойде ред, обаче, учителството да се погнуса от тази нечиста юдина игра и да реагира против този „плень“. И за да се освободят от недоволните и потушат бунта им почнаха масови изключения. Това именно роди новия учителски съюз на неутралистите с орган „Народен учител“. Последният за една година можа да стигне до 1500 члена. Спечели симпатии и на обществото и на учители. Рководителите на Б. У. С. като видеха, че ги застрашава една голяма опасност веднага се „собрашиха“ и на тозигодишния конгрес гласуваха декларация, с която заявяват, че сж за държавата, църквата и казармата, тогаз, когато до вчера най-непощадно ги хуляха.

Обществената преса долови тяхната хитрост и ги усмя. Мстото не ми позволява да дам цитати от всички вестници, които се смят над тази декларация. Тс всички знаят, че тя е гласувана, защото сж притиснати до стената. Въ Висшия Учебен Съвет само представителите на Б. У. С. се противопоставиха на предложението да се въведе в училищата повече и в всички училища, религиозното възпитание и образование.

Обществените преценки сж били наистина врни. Това, което казаха за декларацията излезе наистина врно, а именно, че това е само казано без да се прилага и оправдава. Тс си продължават да работят по старата програма...

На 5, 6 и 7 т. м. в нашия град се състоя учителска конференция

за три околии: Поповска, О. Пазарска и нашата Е. Джумайска. Бше поканен за лектор и секретар на Б. У. С. Тодор Попов. Конференцията почна в 9 часа, точно когато почва св. Литургия в църква. Това не е ли оскърбление на Църквата? Това не говори ли, че тия приятели не почитат наредбите църковни? Богомолците отиват към църква, а учителите отиват на лекция в театър...

Да, наистина козината си смни Б. У. С., но крава не си е смнила.

Тодор Попов чете реферат, като на края не забравя да направи своята агитация: да нма разцепление между учителите...

Изнесоха се нколко лекции и реферати, но нищо за Бога не се помена. Само по пение се изнесе лекция с псена „Ддо Господи прости ме...“ Питам един учител дали чу да се помене нкъде името Бог, било в поздрав, било в реферат (освен лекцията по пение)? Той отговори, че нищо подобно не е чул. Страхуват се хората от Бога, като дявол от таман...

И така Б. У. С. бше и си остава пакостна за страната ни организация, която ако не се очисти от партизанщината още много злини ще докара на нацията ни. Народният учител трбва да се справи с това положение, ако иска да има надлежното уважение като **народен учител**. Иначе на тях ще се гледа като опасни същества и добро не ги очаква.

Е. Джумая

свещ. Я.

Православна дипломация

Съществува ли такава дипломация?

Бившият ромънски свещеник в София Параскев Ангелеску — сега енорийски свещеник в Букурещ, се е постарал да убеди сънародниците си, че такава дипломация съществува и, че известни години и той лично бил член от тая дипломация.

„Тя е въ своята първична форма, недобре и окончателно конструирана защото в нея се мсиль и Министърът на Външните работи.“

Фактът сж е обаче факт, че тя съществува и не ще минат много години и тя всецло ще бжде в ръцете на църквата. Ето и факти: миналата година нашето Външно Министерство б информирало, че маджарското правителство е взело решение — да назначи православен епископ маджарин за православният маджари, които се намират под чужда власт (ромънска и сръбска) Резиденцията на тоя епископ щла да бжде в Буда-Пеща и щл да има под своята духовна власт и да се грижи — за православните маджари от диаспора — т. е., които сж вън от Унгария.

Правителството избрало за тая цел нкой си унгарски католически свещеник, който си дал съгласието, че става православен, за да може час по скоро да бжде хиротонисан за архиепископ. Всички тия

Положението и уредбата на най-новите православни църкви

Православна църква в Грузия

Грузия („География“, „Гурджистан“, „Сакартвело“, — в древността „Иверия“, „Колхис“), лежаща между Черно и Каспийско морета, е приела християнството в IV в. Според преданието, там се подвизавали апостолите Симон и Андрей. Грузинската църква още от началото и до днес е подържала връзка с православната църква и е останала врна на традициите и учението й. Въкове под ред процъветва в Грузия православната вбра въпреки жестоките борби и удари, които трбва да понаса (от страна на персийски сасаниди, мохамедански араби, селджукски турци, монголи (Тамерлан и Чингиз

Хан), османски турци). През течение на много въкове, грузинската църква запазила самостоятелност въ управлението на нколко пати признавана от антиохийския и др. патриарси. През XV в. Грузия, принудена от политическите събития, попада под протектората (а по-после и под пълно политическо владичество) на Русия, — нейн естествен защитник. Заедно с това и автономната до тогава грузинска църква попада под въдомството на Руския Св. Синод, и се лишава от вска вътрешна свобода на самоуправление. Духът на независимост у църковна Грузия не бил окончателно загаснал. И дълги години (особено през 1906—1907 г. по времето на тй нареченото „предсборно присъствие“) грузинци водят упорита борба за своята църковна независимост, край на тия борби туря

всесвътската война. Възползувани от бъркотията, която се появила тогава у църквата, грузинци обявили църквата си за независима, избрали и екзарх и не се отзовали на многократните покани на руския Синод за участие въ църковни събори и преговори.

През 1921-22 год. Съветска Русия сж оржисе покорява Грузия. А на 1924 год сж кръв потушава възникналото срещу Съветите възстание. От тогава Грузия е съставна част на Руската Съв. Република. Около 100 църкви сж били отнети от болшевиците и превърнати на театри, кина, зали, комунистически клубове и др.

Какво е точно устройството и управлението Грузинската църква, днес не може да се знае. От проникналите из вън сведения, може да се установи обаче следното.

Начело на църквата стои Патри-

архът (католикос). Синодът на архиепископите управлява общите работи на църквата

Църковно-народният събор (смс сен от клирици и миряни) управлява като върховен църковно-законодателен орган.

Като върховна пкъ административна власт у църквата функционира църковен съвет, сжщо тй сж смсен състав. Устройството и организирането на църковния институт и на църковния живот в Грузия и до сега (след революцията в Русия) остава въпрос на бждещото. Безспорно е обаче едно: връзките на грузинската църква с руската православна църква, в миналото сж допринесли твърде много за нейното преуспяване, независимо от това, че самостоятелното й управление е било често пати компрометирано.

формалности сж от компетентността на православната църква.

Към кога да апелират маджарите за тая цел? Към нас ли? Боже сохрани!

Тъ знаяха, че ние, които ги познаваме добре, никога не бихме се съгласили. Към югославията ли? Ами и тѣ ги познават и знаят, че въпроса се касае за маджарите от Югославия и Ромъния. Не говоря за сръбския национализъм, който не иска да чуе дори за подобни работи. Към гърците ли? Да, към тѣх апелирали, обаче, гърците дипломатически ги отклонили и отправили към нашата легация в Атина, която веднага уведомява Министра на Външните работи.

Така, че и гърците, т. е. цариградската патриаршия им отказала.

Към кога можеха още да апелират? Към поляците ли? Може би, но сегашното положение на полската църква не е от най-цвѣтущите. Следователно, оставаше само българската църква, която и до днес е организирана както на синодални, така и на екзархийски основи (начала).

Българите разбрали маджарите, одобрили плана им и решили да го удовлетворят, въ смисъл, цѣлата българска иерархия воглавѣ съ Високопросвещения софийски митрополитъ Стефанъ да взематъ участие при хиротонията въ архиепископски чинъ — на маджарския католишки свещеникъ. (Това се е спадало съ онова време, когато ставало дума за осъществяването на „*туранския блокъ*“ пише сжщия свещеникъ). Нашиятъ патриархъ — добре информиранъ за всички тия постѣпки и политико-църковни спогодби — на време се намѣси съ цѣлия си авторитетъ и опитностъ. Чрезъ едно чудно хубаво писмо доказа на ржководителитѣ на българската църква, неприятното и печално положение, което българската църква взима по този въпросъ спрѣмо него т. е. спрѣмо ромънския патриархъ, постоянниятъ имъ защитникъ и покровителъ.

Екзархата и българскиятъ Св. Синодъ напълно послушаха нашия Патриархъ — като дипломатически отказали на маджарите да имъ ржкоположатъ православенъ епископъ. Малко по-късно Патриархътъ съ писмо благодари на Българската църква. Този успѣхъ всецѣло се дължи на В. Пр. Патриарха.

Следователно, ето, чисто национални въпроси — разрешени отъ църковната дипломация. Единъ отъ най-вѣститѣ проводници на тая дипломация е секретаря на Св. Синодъ и викария на Патриарха — Архиепископъ Титъ Семендря, който преди 4 год. бѣ дошелъ въ София, за да посрѣднички за уреждане религиозния конфликтъ между българите и гърците (Касае се по всѣка въротноста за вдигането на схизмата) Отъ Патриарха и отъ неговия Викарий очакваме да очертаятъ окончателната църковна политика, чрезъ която нашата църква да заеме първенствующето мѣсто между другитѣ църкви.

Да се откриятъ църкви и паракли-

си — капели — при всѣка ромънска легация — и св. Синодъ да вземе подъ своята закрила всички църкви въ чужбина, Парижъ—София—Горна-Джумая — Римъ — Югославия — Гръцка Македония—Албания—сръбския Банатъ—Полша и пр.

Нашиятъ църковенъ печатъ нищо не писа за това ржкоположение на маджарския епископъ. Защо ли?

Мислимъ, че не би било зле да се хвърли малко свѣтлина около този въпросъ, та и православното българско изпълнение да чуе мотивитѣ и съображенията на българската висша църковна властъ.

Защо се е съгласила, а въ последствие отказала да удовлетвори желанието на маджарския народъ? Или въобще подобна история не е имало — и че този ромънски свещеникъ си криви душата. Ще чакаме!

Прот. Икономовъ

Достойно за подражание

Въ началото на ноемврий градътъ ни бѣ посетенъ отъ известния нашъ общественикъ и публицистъ г-нъ Хр. Лалевъ, който вечерта въ читалищния салонъ изнесе сказка на тема: „Страната на чудесата“, или „Лични впечатления отъ Швеция“. Съ хубавъ, гвѣкавъ и поетиченъ езикъ г-нъ Лалевъ почти цѣли два часа държа въ напрегнато състояние аудиторията си, описвайки колосалнитѣ постижения на северняците, които, както се изрази г-нъ сказчикътъ, поразяватъ съ своята фантастичностъ. Мисълта бѣ слаба, а фантазията недостатъчна, за да може слушателятъ да преживѣе действително единъ отъ ония моменти, които, г-нъ Лалевъ съ охота рисуваше. Той започна отъ прекрасния пейзажъ на Стокхолмъ. Премина презъ неговитѣ чудно хубави сухоземни и водни улици, Обърна особено внимание на изрядната му чистота, на техническитѣ му приспособления и пр. Говори за идеалнитѣ селски стопанства: за благоприятнитѣ условия, при които работи въобще шведецътъ, независимо отъ това, каква професия практикува. Съ силни думи подчерта честността, присѣща на цѣлото население, като за илюстрация г-нъ сказчикътъ си послужи съ доста примѣри, които на насъ българите се показваха за баснословни. И много още говори г-нъ Лалевъ: за образование; за индустрията; за търговията и пр. въобще за ония външни прояви, които сж направили този свикналъ да се бори съ лошитѣ северни атмосферни влияния народъ, творецъ въ много отношения. Обаче, като основа на всичко това, г-нъ Лалевъ намекна, че е само религията. Още отъ училищната скамейка, споредъ думитѣ на сказчика, децата тамъ се възпитаватъ въ религиозенъ духъ, благодарение на което обстоятелство днесъ шведитѣ се радватъ на всеобща почитъ и уважение въ общочовѣшкия животъ и на благоденствие въ собствения си отечественъ. „Шведитѣ, макаръ че въ болшинството си сж социал-

демократи, тѣ всички сж крайно религиозни хора и храмове имъ сж винаги пълни съ богомолци.“ — Така г-нъ Лалевъ завърши своята сказка за „страната на чудесата“.

Слушахъ съ внимание и съ болка на душата правѣхъ скръбно сравнение между нашия и шведския народи: две нации, две култури... две противоположности... Тамъ материално благоденствие, тукъ чувствителна оскѣдица. Тамъ благодатенъ въ най-широкъ смисълъ на думата прогресъ, тукъ почти регресъ и самоунищожение. Защо? Защото високосъзнателнитѣ държавни мжже на далечна Швеция о време разбраха, че гдето е Христосъ, тамъ има трудъ, тамъ има братство, де-виза, издигнати до култъ въ шведския народъ. И ние сме свидетели

на благодатни и затрогващи човѣка резултати.

Ето де е истинския и единственъ пжтъ къмъ възходъ. Само строгото следване принципитѣ Христови води отъ падане къмъ изправяне, отъ хаосъ къмъ хармония. Това трѣбва да иматъ предъ видъ нашитѣ държавни мжже. Нека се поучатъ отъ далечна Швеция и трѣгнатъ по пжтя на нейното процѣтяване. **Всѣобщо религиозно възпитание на народа, придружено съ привикване къмъ трезвостъ, трудъ и братство, това е само върния пжтъ за общонародното спасение и благоденствие. Държавниците, следвайте пжтя на шведитѣ!**

Ески Джумая.

Свещ. М. Райчевъ

НА ЗАЛЪЗЪ

На широката тераса на вилата, покрита съ гжсто обрасла дива лоза, седѣха нѣколко души: хазаинътъ на вилата, — възрастенъ пълненъ инженеръ, — воененъ докторъ, запасенъ генералъ и адвокатъ.

Всички тѣ прекараха това лѣто на морския брѣгъ и понѣкога, като се събираха заедно, обичаха да си поговорятъ по душа единъ съ другъ. Тѣй и сега, седнали на плетени удобни кресла, съ чашки кафе въ ржце, тѣ разговаряха за текущитѣ си работи, за пациентитѣ на доктора, за процеса, спечеленъ въ сѣда отъ адвоката...

Но скоро темата на разговора имъ пресъхна, и събеседницитѣ замлъкнаха.

Вилата бѣше почти на самия морски брѣгъ. Слънцето вече съ единия си край се бѣше потопило въ водата и помалко изчезваше въ млѣчно зелената далечина, едва — едва озаряващо съ златистата свѣтлина малко пространство отъ водата. Бѣше тихо и топло.

— Каква красота! — каза адвокатътъ, като гледаше морето.

— Да, — тихо забеляза генералътъ, — забележително красиво...

— Залѣзъ на деня... Залѣзъ на нашитѣ дни... — замислено продължаваше адвокатътъ. — Тжжно, господа. Чувствувамъ, че е останало малко да продължимъ, е, най-много десетъ години, — а като погледнешъ ето това море, тихата вечеръ струва ти се, като че ли и съвсемъ не си живѣлъ. Тѣй животътъ е прехвъркналъ нейде на страни, безъ да остави почти следа...

— Какво се настройвате на миньоренъ тонъ, Михаилъ Александровичъ? — шеговито го упрекна хазаинътъ.

— Ами че така, нѣщо лошо е на душата ми. Мина презъ ума ми единъ случай отъ моята практика. Впрочемъ, много такива случаи съмъ ималъ, но този особено силно се е врѣзалъ въ паметта ми...

Събеседницитѣ се размърдаха.

— Разкажете, молимъ.

Адвокатътъ отметна коситѣ отъ челото си и започна:

— Отдавна бѣше това, преди двайсетъ години, почти. Току що бѣхъ започналъ да ставамъ на мода, падаха ми добри процеси, печелѣхъ много, въобще ми вървѣше. Бѣха подвели подъ сѣдъ единъ богатъ търговецъ за изтезаване на едно шестъ годишно момиченце. Той го билъ и съ прѣчки, и съ камшикъ, и съ юмруци... Та, ето тоя търговецъ се явява при мене за помощъ: Какво да правя? Уликитѣ на лице. Не мога ви каза какво ми бѣше: поискахъ му страшно възнаграждение. Търговецътъ се съгласи. Заложихъ се азъ за дѣлото и, като въ мѣгла, поработихъ усърдно до деня, за който бѣше насрочено дѣлото въ сѣда. Нѣкакъ-си не разбирахъ дори, че се явявамъ защитникъ на силния и богати противъ беззащитното шестгодишно сжщество, и то ва детенце ми се представляваше врагъ, когото трѣбва да съкруша. И ето, когато произнесохъ своята речъ, своето похвално замаскирано слово на насилието и погледнахъ внимателно детето, — едва не из

викахъ: малко, бледничко момиченце съ въсьчно лице, съ голѣми, голѣми сини довѣрчиви очички...

Адвокатътъ наведе глава и следъ минута продължи по-нататъкъ:

— Азъ се молѣхъ въ душата си, горещо и страстно, щото сждебнитѣ заседатели да осѣдятъ търговецъ, щото това дете да получи възможностъ за новъ, по хубавъ животъ... Но не, търговецътъ биде оправданъ, и азъ съ това дѣло затвърдихъ положението си... Представявате ли си, какво изпитахъ азъ въ ония минути?...

— А какво стана съ момиченцето? — тихо попита докторътъ.

— Следъ месецъ и половина умря... Отъ тогава минаха много години, но впечатленията отъ живота не изличиха изъ паметта ми страдалческото личице и кроткитѣ, довѣрчиви очи. Тѣ постоянно като невидимъ укоръ навсѣкжде стоятъ предъ мене... Сега азъ бихъ далъ всичко, що имамъ, само да не би сжществувалъ тоя случай въ живота ми. Охъ, тежко, господа!... А на всичко това алчността е причина... Пари, пари безъ край... Заради тѣхъ почти не виждахъ хората, истинскитѣ, добритѣ хора, не виждахъ, ближния си въ другия, подобния на мене.

И ето дойде самотната, тжжната старостъ, безъ спомени за свѣтло минало, безъ тихъ жгълъ, безъ близки хора... Да, ето всички ние, господа, сме познати помежду си, да же з н а е м ъ, кой какъ диша, дето се казва. Азъ ето, на примѣръ, зная, кога вие докторе направихте последната операция или въ коя година вие, генерале, се уволнихте. Еднакво и вие знаете едва ли не цѣлата ми биография. Но ние все пакъ сме чужди единъ другиму, ние не знаемъ, какво ни е на душата, въ онова нейно жгълче, дето живѣе жалостта, любовта, състраданиято... Ние не знаемъ, какъ и въ какво вѣрва всѣкой отъ насъ и какъ се готвимъ за оня моментъ, когато ще ни попитатъ: а какво сте направили вие на земята?...

— Да... вѣрно... промълви генералътъ.

— Погледнете морето, — продължаваше адвокатътъ. — Ето отъ тукъ, отъ брѣга, и до хоризонта какво огромно разстояние има! Такъвъ е и нашиятъ животъ. Когато встѣпихъ въ него, мислѣхъ си: колко е дълъгъ животътъ, колко може да се направи! И какво сжществено изнесохъ отъ живота, какво полезно за душата си? Равно нищо, като че ли съмъ преплавалъ това море въ добре затворена каюта и не съмъ го видѣлъ, а се намѣрихъ вече на отсѣрѣния брѣгъ... Ние сме прочели много хубави, умни книги, поработихме на времето си достатъчно, икономисвахме си капитал, но щастливи ли сме?...

— Не, — каза замислено докторътъ.

Другитѣ само наведоха глави въ знакъ на съгласие.

Настѣпи дълго мълчание.

Наруши го докторътъ.

— Да, Михаилъ Александровичъ, вие сте правъ. Ако поразмислимъ и се поогледаме по-близо около се-

Православна църква въ Албания

Албанцитѣ (шкипетари, „арнаути“, „арванити“, „арбанаси“) сж старъ народъ. Въ историята обаче тѣ не сж играли нѣкаква роля. Тѣ последователно сж били подъ властта на гърци, римляни, византийци, българи, сърби най-после турци, (1501 г.). Едва следъ Балканската война (1912-13 г.). Албания се конституира като самостоятелна политическа единица. Отъ 1918 г. Албания се именува кралство на чело на което застана — като държавенъ глава — Ахмедъ Зогу.

Населението въ днешна Албания е около 1 милионъ. Отъ тѣхъ 600,000 сж мохамедани, 40,000 католици, и останалитѣ — православни.

Православното движение въ Албания добива физиономия следъ събора въ гр. Берагъ на 1900 г., въ който изпѣква, като водителъ на

новото църковно движение Епископъ Висарионъ (Джировани), албанецъ, (неотдавна, преди това, свещеникъ на гръцката църква въ София, като служащъ на цариградската патриаршия).

Следъ дълги борби и колебания Албанското правителство и Албанското църковно православно общество, подхвърлено на противоположни влияния отъ страна на цариградската патриаршия и Българското правителство, успѣва на 1928-29 год. да се сдобие съ 4-ма архиепископи. Сърбитѣ дирятъ почва за политическо влияние въ Албания, защото считатъ, че всички православни славяни въ Албания сж сърби. (следва).

Четете и разпространявайте „Християнска Защита“

бе си, то изглежда, че нѣщо ни липсва. Ей така, нѣкакъв сѣдъ празень... Единственото нѣщо, сѣ което живѣеш по нѣкога, това сѣ детскитѣ спомени. Баща ми бѣше псалтъ въ село и мене приучаваше къмъ църквата. Случваше се, на великденъ рано стоимъ на клироса сѣ баща си. Наоколо свѣтло, радостно, празнично, пѣятъ все такива тържествени пѣснопѣния, и изглеждаше, бѣхъ готовъ въ ония минути да прегърна цѣлия свѣтъ и да плача безъ край отъ тази необяснима радостъ, отъ пѣнието „Христосъ възкресе“, отъ звѣна на камбанитѣ... Хубаво бѣше! А после... Е, после животътъ сѣ грижитѣ, сѣ тази борба за кжшей хлѣбъ. Изтъркахъ се, закоравѣхъ... А колко несправедливи, жестоки нѣща се случваше да правя!... Спомнямъ си, правѣхъ операция на единъ войникъ. Трѣбваше да се отреже ржката му надъ лакътя. Той трепери, сиромашинката, страхува се да даде да го опоймъ сѣ хлороформъ. А азъ бѣхъ се пропилѣлъ нѣкакъ прежнякъ, — и скарахъ се на войника, Той отговори само: „Слушамъ, ваше високоблагородие“. И това тѣй покорно и безропотно.

И ето тази дреболия, отговорътъ на войника, често ми идва на умъ. Изглежда, нашитѣ несправедливости се помнятъ дълго отъ насъ самитѣ и използватъ въ съзнанието ни тѣмко тогава, когато се чувствувашъ най-спокоенъ. Ето какъ, вижъ... Строимъ живота си, и въ края на краищата излиза, че основитѣ му сѣ отъ пѣсъкъ и онова здание, което сме издигали сѣ такава любовъ е готово да рухне и да ни смаже...

Докторътъ млъкна и наведе глава. Всички млъчаха, мислейки за себе си не весели мисли. И следъ това заговориха, но не за онова, що винаги служеше за тема на тѣхнитѣ разговори. Заговориха не за интереситѣ на деня и минутата, а продължаваха тихо и печално да се оплакватъ, че сѣ пропуснали живота, че тѣ, самотни старци, сѣ си създали здраво положение въ живота, но не сѣ освѣтили душата си сѣ високата свѣтлина на любовта, че въ споменитѣ имъ нѣма подвижи на добро въ името на ближния. И всѣкой по своему възстановяваше въ душата си картинитѣ на отдавна, отдавна миналитѣ детски години...

А нощта вече се бѣ спуснала на земята и загърнала сѣ покривалото си и далечината, и дърветата, и самата вила.

Въ далечината нейде заблѣшука самотниятъ огънь на фара, и той имъ напомни, на тия самотни старци, че имаше и за тѣхъ възможностъ за сладки звуци, и за молитви, възможностъ за нравствено възвишение...

Луната бѣ вече раздѣлила надвѣ морето сѣ яркъ, блѣщящъ сребрѣнъ лжчъ и хвърляше матовъ отблѣсъкъ на сѣдациитѣ.

Адвокатътъ чувствуваше, че залѣзътъ на живота му е страшно близъкъ, и отъ това чувство очитѣ му се насълзяваха, искаше му се да плаче сѣ хубави, чисти съзъли, искаше му се да сѣжелаява за погналата, пропадналата младостъ на чувствата и вѣрата си, искаше му се да озари залѣза на живота си сѣ добро и милосърдие...

Тѣ стояха така дълго. И когато пропѣха втори пѣтли на терасата все още се виждаха четворица сѣдящи човѣци, и дълбоко млчание царѣше срдѣ тѣхъ...

Прев. свещен. Ст. п. Йордановъ.

Наша поща

Получиха сѣ следнитѣ суми за абонаментъ на вестника ни отъ:

24. — Дочина Ст. Бакалинова, Славка Близнакова, Варна год. II, кв. № 24	40 лв.
25. — Ел. Ванкова, Варна год. I, кв. № 25	20 лв.
26. — Свещеницитѣ при „св. Петка“, Варна, отъ ржана продажба на бр. 1 и 2, год. II, кв. № 26	114 лв.
27. — Мария Христова, Варна год. I, кв. № 27	20 лв.
28. — Сава Димитровъ, Варна, год. I, кв. № 28	20 лв.
29. — Свещен. Ис. Тод. Пинтевъ с. Завѣтъ, Кеманларско год. II, кв. № 29	20 лв.

„Религия“

(Културенъ месечникъ за — философия — изкуство — наука).

Въ редакцията се получила свѣзка отъ този вестникъ, съдържаща 10 броя. Върху опаковката въ горния лѣвъ жгълъ стои написано: „за рецензия и замѣна.“ Администраторътъ написалъ на другия жгълъ: „за о. Енчо.“ Този „месечникъ“, сега е предъ мене и въ качеството си на секретаръ на вестника азъ трѣбва да изпълня наредбата на оня, който ми изпраща този „материалъ“ — да дамъ рецензия. Но администраторътъ бърза, а „месечникътъ“ е доста обемистъ: всѣки брой има 8 стр. Рецензията ще остане за другия брой. Сега ще дамъ бележки за външния видъ на „материала.“

Изпратени сѣ тия 10 броя вѣроятно отъ самата редакция, нѣщо което личи отъ бележката „въ замѣна“, написана сѣ сжщата ржка, която сложила и адреса, и отъ обстоятелството, че изпратенитѣ ни броеве носятъ и ржкописни надписи: „обратно въ редакцията“, „отказвамъ да го получавамъ“ и др. п. Рецензията, която ще дамъ за „Религия“ сигурно не ще бѣде пълна, защото не ми сѣ изпратени всички излѣзли броеве, а и тия, които имамъ, не сѣ подъ редъ (бр. бр. 26, 28, 29, 30, 31, 35—6, 37, 38 и 39). Подъ заглавието на вестника стои:

— Директоръ: М. Ж. Марковъ. **Нашето мото е:** Животъ и Религия сѣ едно нѣщо, иначе и дветѣ сѣ нищо. **Нашата „Религия“ е безъ Догма.**

Вестникътъ е изпѣстренъ сѣ картинки (фотография на едно сборище въ бургазкитѣ гробища, инкубаторъ сѣ полуизлюпени пилета, фотография на група мжже, жени и деца предъ едно здание, твърде прилично на влагалитѣ сѣ надписъ: Евангелска църква, Едуинъ Маркамъ въ цѣлъ ръстъ по жилетка, сѣ планаторска шапка на глава и сѣ мотика въ ржце, бюста на г-жа Л. П-ръ Градинарова по случай 20 год. отъ щастливата ѣ вѣнчавка за единъ отъ добритѣ евангелски пастори и др.).

Ето нѣкои отъ заглавията на статитѣ помѣствани въ „Религия“ — „Евреинъ ли бѣше Ис. Хр?“; „Всички на съборъ!“; „Една нова страница за Евангелизма!“; „Разколъ срдѣ петдесетницитѣ!“; „Подайте ржка на православната църква!“; „Съединението на църквитѣ!“; „Да идемъ при Христа“ (иерод. Тулешковъ); „Евангелизмътъ въ Македонска Швейцария!“; „Таинствата въ църквата“ т.н. о. Енчо.

Хроника

4 ДЕКЕМВРИЙ — празникътъ на Въведение Богородично — е определенъ за день на християнизирание на младежта. И тази година на тоя день православната учаща се младежъ ще манифестира своята вѣра и преданостъ къмъ Богочовѣка Исуса Христа, въ което е залогътъ за бждащото благополучие на народа ни.

На 26 м. м. варненското дружество на църковнитѣ служители празнува патронния си празникъ. По тоя случай въ Сборната църква следъ св. Божествена Литургия сѣ отслужи панихида за починалитѣ и молебѣнъ за живитѣ членове на дружеството.

На 26 м. м. по цѣла България будното българско гражданство изрази своя тихъ, но справедливъ протестъ срещу неправдитѣ, създадени преди 14 години въ Нбыйи..

Ржкоположенъ е за свещеникъ на с. Русларъ, Варненско, Стоянъ х. Георгиевъ, родомъ отъ сжщото село, завършилъ Софийската духовна семинария. На новоржкоположения свещеникъ Севастиянъ пожелаваме ползотворна работа.

Печатница „Новини“ — Варна

Отзиви и бележки

„П. Д.“ съобщава, че група свещеници отъ Вар. Преславска Епархия не били съгласни сѣ гледището, застъпено въ нашия вестникъ по ходенето на български духовници изъ Югославия. Незнайнитѣ тия отци между другото мотивиратъ мнението си и сѣ обстоятелството, че „Хр. Защита“ не била органъ на свещеницитѣ въ Епархията, а била „казионна.“ Казионна“ ли е или свещеническа „Хр. Защита“ — това разглеждаме на друго мѣсто. Тукъ подчертаваме мотивировката на анонимнитѣ автори: Ако бѣше органъ на свещеницитѣ — бихме ѣ простили, но щомъ е „казионна“ — нѣма право да има мнение!...

До като не видимъ имената на тия свещеници, не можемъ да повѣрваме, че именно свещеници ще сторятъ такова безподобно опущение — да обявяватъ чрезъ вестници, че не позволяватъ на официалната църковна властъ (Митрополията) да има гледище по въпросъ, по който и „група свещеници“ и цѣлото свещенство може да се изказва. „П. Д.“ откакъ е въ ржцетѣ на колегата о. Кожухаровъ е крайно сериозенъ вестникъ. Но това мяза вече на шега!... Дали има имена?

Колегата „Пр. Д.“ най-сериозно поддържа, че джумайската младежъ може публично да се боготвори. Нѣщо повече, и редакторътъ на „Хр. Защита“ е сподобенъ сѣ честта да носи названието „Богъ.“ Ако не знаехме вѣрата и искреността на тази редакция, бихме завикали високо:

— „Нѣма ли закони въ тази държава и канони въ тази черква, та да спратъ това кошунство сѣ християнската вѣра, която въ всички свои изповѣдания е строго **моно-теистична!**“

Но не викаме това защото „Пр. Д.“ си е православна. Има само бърканица въ изразитѣ. После, пречи ни този „богъ“ сѣ малка буква!... (чисто по бѣшевишки!) Защо ли „Пр. Д.“ не си признае.

— „Въ салона предъ ученицитѣ бѣше грѣшка на езика, а въ вестника — грѣшка на калема!...“

Изповѣданъ грѣхъ не е грѣхъ. Хайде да не го бъркаме повечел!...

Научаваме се, че бележката ни въ миналия брой относно начина по който се преподава „Зак. Божи“ въ нашитѣ прогимназии е взета подъ внимание и ще се произведе анкета за случая. Пожелаваме на анкетъора искреностъ, смѣлостъ и безпристрастностъ. Сѣ внимание ще следимъ хода на работата.

И въ други прогимназии работата не стои по-добре. Ето нѣколко факта изъ живота на една варненска прогимназия (имената за сега премълчаваме, като обявяваме, че сме готови и сѣ имената и сѣ дати и сѣ свидетелски показания).

Отъ началото на учебната година до 5 XI. т. г. ученици не бѣха доведени въ църква отъ тази прогимназия. Отъ тогава до днесъ сѣ доведени две паралелки (около 50-60 ученика). Кога ще се изредятъ всички уци и по колко пжти ще посетятъ Богослужението?

Въ сжщата прогимназия отъ две години насамъ ни веднажъ не е „четено“ на уцитѣ да посятъ и се причастятъ. Има ли наредби въ свръзка сѣ това или работата е предоставена на благоусмотрението на директора?

Както и въ другитѣ прогимназии и тукъ се води отчаяна борба отъ страна на нѣкои учители срещу — триколяра. Децата, които още се чувствуватъ българчета, биватъ преследвани, че носятъ нѣкъде изъ гнѣнитѣ на палтенцата си миниатюрна значка — българско знаменце. Измислена е и формула: ученицитѣ нѣматъ право да се занимаватъ сѣ „политика“. Когато по съзнателнитѣ деца заявяватъ, че не знаятъ какво е политика, а само деклариратъ, че сѣ българи, заявява имъ се: това е именно политика и поне-

же имало учители, които се дразнели отъ тия значки ученицитѣ трѣбвало да носятъ значкитѣ — **Въ срдцата си.**

Какъвъ скандалъ! Цѣлъ свѣтъ се е раздвижилъ да даде права на малцинствата, останали въ чужди територии. Първо отъ тия права е свободно изповѣдане на националнитѣ чувства. И изглежда, че тия права ще се дадатъ. Изглежда, че българитѣ въ Ромѣния и другаде ще иматъ право да кажатъ: ние сме българи!

Съ кого трѣбва да преговаря г. м-ръ Бояджиевъ и съ кого трѣбва да подпише пактъ за да се позволи на българчетата отъ варненскитѣ български прогимназии, и тѣ като братчетата си въ Добричъ да могатъ да казватъ: „ние сме българи“?

Нѣмското апологетично списание „Der Fels“ отъ Франкфуртъ, осмий брой отъ тая година изнася твърде интересна студия отъ проф. Dr. Stölzle.

Темата му е: **Какво становище сѣ взели срещу вѣрата и църквата презъ течения на времената савантитѣ (т. е. най-ученитѣ хора), които сѣ отличили сѣ своитѣ природо-научни изследвания?**

Заклучението, до което Dr. Stölzle стига, основавайки се на Dr. Denpert сж; че вѣрата и естествентѣ науки — далечъ да сѣ врагове, сж добри сестри и много добре сж помѣстватъ и помиряватъ въ една и сжща душа. Данни въ това направление: Презъ времето на ренесанса (15—17 вѣкъ) живѣли 82 естественици сѣ всевъзвѣстна известностъ, отъ тѣхъ 79 били вѣрующи. За останалитѣ трима не се знае какви религиозни схващания и разбирания сѣ имали. Отъ XVIII вѣкъ имало положителни данни за 55 отъ най-известнитѣ учени естественици: 39 отъ тѣхъ били вѣрующи, 5 невѣрующи или индиферентни (D'Alembert, Lagrange, Lavoisier, Buffon и Halley) а на останалитѣ не имъ се знаятъ религиознитѣ убеждения. Отъ ония 163 учени естественици отъ XIX вѣкъ, подробно изучени отъ Dr. Denpert, 124 били твърдо вѣрующи хора, за 27 отъ тѣхъ нищо положително не се знаело по отношение религиознитѣ имъ убеждения, а отъ останалитѣ 12 души, се знае, че само тримата били материалисти: Tyndall, Volg и Moleschot, двамата Huxley и Burmeister сж симпатизирали на материалиститѣ, и останалитѣ седемъ били индиферентни.

Заклучение: отъ 300 души най-щателно проучени — естественици и лѣкари, — за 38 отъ тѣхъ не може много да се каже, 242 били дълбоко вѣрующи, 20 души били индиферентни, и само 5 души между тѣхъ били врагове на християнската ни вѣра.

Значи: 92 на сто вѣрующи, 6 на сто повече или по-малко индиферентни, и само 2 на сто отявлени врагове на вѣра и църква.

Молимъ г. г. редакторитѣ и сътрудницитѣ на в. „Съзнание“, органъ на учителитѣ у насъ, да проучатъ тази статистика на тия двама учени германци, и да кажатъ кому правятъ услуга и сѣ каква целъ допуснаха въ в. „Съзнание“ толкова богохулни статии до сега? Защо сж толкова безпощадни въ своята критика, когато дойде думата за вѣра и църква? Тѣ ли сѣ най-голѣмитѣ врагове на нашия измжченъ народъ? Тѣ ли спѣватъ просвѣтната работа на учителя и най-после какво зло сж видѣли учителитѣ и училището отъ родната православна църква, та не могатъ да бждатъ спокойни, когато се говори и пише за вѣра и църква? Или же науката е монополъ само за нѣкои отъ редакторитѣ и сътрудницитѣ на в. „Съзнание“? Не ни се вѣрва.

Четете и разпространявайте „Християнска Защита“